

Maailma suurim...

... puutünn asub Saksamaal Heidelbergi lossi veinikeldris. 1751. aastal valminud anuma kokkupanekuks kulus 130 tammepuud, vaadi läbimõõt on 8,5 ja kõrgus 7 meetrit ning sellesse mahub üle 221 000 liitri veini. Legendi järgi lasi kuurvürst Karl Philipp selle hiigelvaadi ehitada oma õuenarri ületrumpamiseks, kes hooples, et suudab kui tahes suure tünni tühjaks juua.

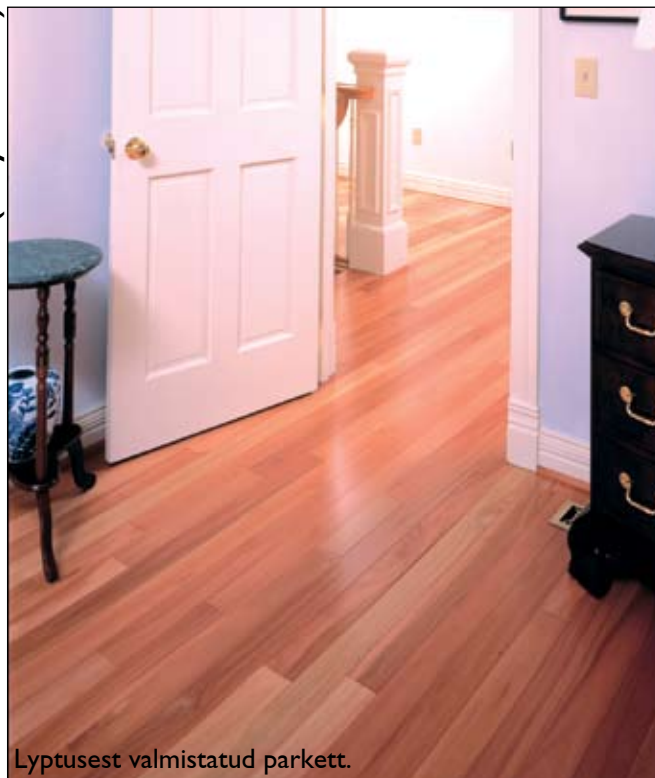
... puuking asub Hollandis vendade Wietzede puukingade muuseumis Eedes. Ilma paariliseta parema jala king on 6,4 m pikk, 2,9 m lai ja 2,6 m kõrge. Muuseumi omanik valmistas kinga külustajate abiga spetsiaalselt selleks, et pääseda Guinnessi rekordite raamatusse.

Maailma pikim puitehitis on 400meetiline Woolloomoo kai Sydneys Austraalias. Kai, mis lasti käiku 1912. aastal, toetub 3600 tugisambale ning seal asuvad ka hotell ja jahisadam. Pikkuselt järgmine puitehitis asub Kanadas - juba 1850. aastal Quebecis valminud Banc-de-Paspébiaci kalapüügifirma kontor, mis koosneb üheistkümnest omavahel ühendatud hoonest.

... puidust purjekas valmis Kuweidis. Guinnessi rekordite raamatusse kantud 2500tonnise veeväljasurvega aluse eeskujuks oli Noa laev. Purjeka ehitus kestis 16 aastat ja läks maksma rohkem kui 30 miljonit dollarit, pikkust on tal 83,7 ja laiust 18,5 meetrit.

.... lennuk ja ühtlasi maailma suurim lendpaat on ehitatud puidust. Selleks on 1947. aastal USAs valminud Hughes H-4 Hercules, mille ehitust alustati juba 1942. aastal. Transpordilennuki, mille tiivaulatus (97,54 m) on pikem kui jalgpalliväljak, ehitamiseks kasutati põhiliselt lamineeritud kasevineeri. Hercules pidi ühe tankimisega õhus püsima kuni 21 tundi ja transportima kas 750 relvastatud sõdurit või kaks tanki. Siiski tegi too hiigellind ainult ühe lennu, mis kestis vähem kui minuti.

www.hardwoodbrokers.com (Weyerhaeuser)

Lyptusest valmistatud parkett.

Uus puu *lyptus*

Maailmaturule on saabumas uus puu, *lyptus*, mis tegelikult on kahe eukalüpti alamliigi, *Eucalyptus grandis*'e ja *Eucalyptus urophylla* hübriid. Kui seni võisid parasvöötme puidutöösturid väita, et troopikaistandustest saadav puit on kiire kasvu tõttu madala tiheduse ja tugevusega, siis nüüd on pilt muutumas. *Lyptus*'e tihedus on 650 kg/m^3 , edestades selle näitajaga nii kaske (620 kg/m^3) kui pööki (640 kg/m^3). Tihedusele vastavad on ka tema tugevusnäitajad ja pinna kõvadus, seepärast sobib ta parketiks, mööbliks, vineeriks jpm. *Lyptus* kasvab Brasiilias, kus ta aretati, raieküpseks 15 aastaga, puu kõrgus on seejuures kuni 40 meetrit. Kuna raiering on lühike, on alumiste okste kõrvaldamine kasvavatel puudel üsna odav ja saadakse suhteliselt palju oksavaba materjali.

UPM Kymmene

Vedelgaasi tankerid.

Vineer sobib ka tankeritesse

Looduslikku gaasi on otstarbekas pikkade vahemaade transporditida veeldatuna, sest vedelgaas võtab 600 korda vähem ruumi. Normaalarõhu juures veeldub looduslik gaas olenevalt koostisest $-161 \dots -162,2 \text{ }^\circ\text{C}$ juures.

Suured gaasitankerid on nii tehniliselt kui konstruktsiooniliselt ühed keerukamad laevad ja nende ehitamiseks kasutatakse ainult parimaid materjale. Vedelgaasi hiidtermose seinad ja eriti nende liited on asetatud väga raskesse olukorda, sest sise- ja välistempera-

tuuri vahe võib ulatuda üle 200 kraadi. Seetõttu oli puiduspetsialistidel meeltüendav lugeda uudist, et üks suuremaid gaasitankerite valmistajaid Daewoo sõlmis lepingu kontserniga UPM-Kymmene 120 000 m^3 vineeri ostmiseks aastatel 2006–2008.